۶۸۵۹ چهارشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۳■ ۱۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۶

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

جام جم

ویژه فرهنگ، هنر و رسانه

قهرمان فقط یک مسابقه نیست

■ تهیه‌کننده و میزبان برنامه قهرمان از جزئیات جالب پروژه بزرگ تولید برنامه، همتایی آن با نمونه‌های مطرح جهانی و تاثیرش در مقابله با ایران‌هراسی گفتند

۸

مجید آزاد

ما به مردم بدهکاریم باید اثر جذاب بسازیم

■ سعید سلطانی، کارگردان باسابقه سریال «طوبی» از احساس وظیفه برای ساخت آثار درخور مخاطبان تلویزیون می‌گوید

۶

کارزار؛ راوی نجابت و ایستادگی زنان

■ فیلم کارزار شهرام اسدزاده با ورق‌زدن لایه‌های اجتماعی نقش زنان به‌عنوان محور خانواده را نشان می‌دهد

۱۰

رصتای سوم مردمی‌تراز هر سال

■ نمایشگاه «رصتا» با ایجاد جذابیت‌های متعدد، فرصت طلایی برای کشف استعدادهای مردمی، دیده‌شدن رسانه‌ها و آموزش را فراهم آورده است

۷

نه بزرگ وجدان‌های انسانی به مسیر شیطانی

■ شرکت سونی که با بازی «کنکورد» و صرف هزینه ۲۰۰ میلیون دلاری زمینه را برای گرایش‌های جنسی انحرافی مهیا کرده با تحریم این بازی از سوی کاربران مجبور به حذف این بازی شد

۱۱

حکم

انتصاب‌های جدید در صداوسیما

معاونان سیاسی و امور استان‌های رسانه ملی منصوب شدند

رئیس سازمان صداوسیما طی دو حکم معاون سیاسی سازمان صداوسیما و معاون امور استان‌های رسانه ملی را منصوب کرد. حسن عابدینی با حکم پیمان جبلی به سمت معاون سیاسی سازمان صداوسیما منصوب شد. در متن حکم آمده است: نظر به مراتب تعهد، تخصص، شناخت و تجارب سازمانی، به موجب این حکم جنابعالی را به‌عنوان «معاون سیاسی» منصوب می‌کنم. در دوره تحول رسانه‌ملی و در ادامه تثبیت روند تحولی طی‌شده در معاونت سیاسی تحقق مأموریت‌های ذیل از مهم‌ترین وظایف جنابعالی خواهد بود: رصد و پایش دقیق و بهنگام تحولات و رویدادهای خبری در عرصه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و انعکاس صحیح و به‌موقع آنها به‌صورتی نوآورانه، جذاب و تأثیرگذار، توجه به اصل روایت اولی و افزایش سرعت در تأمین نیازهای خبری مخاطبان، حضور مؤثر و گسترده در فضای مجازی و رسانه‌های نوین با هدف افزایش ضریب نفوذ و تقویت مرجعیت خبری رسانه ملی، مدیریت هوشمند و یکپارچه پیام‌ها، هم‌راستا با مأموریت معاونت سیاسی، هم‌افزایی با ظرفیت‌های مردمی و نخبگانی در راستای توسعه کیفی و کمی آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی، تنوع‌بخشی به عرصه‌های خبری رسانه‌ملی و توجه ویژه به حوزه فرهنگی ـ هنری و اجتماعی، تدوین پیوست عدالت رسانه‌ای برای حوزه‌های خبری، تحکیم و ارتقای نقش رسانه ملی در بسیج عمومی و افزایش انسجام و همبستگی ملی در رویدادهای مهم سیاسی و اجتماعی کشور و....

رئیس سازمان صداوسیما همچنین در حکمی علیرضا کیخا را به‌عنوان معاون امور استان‌های سازمان صداوسیما منصوب کرد. کیخا پیش از این مدیرکل صداوسیمای مرکز سیستان و بلوچستان بود. عملکرد وی در دوران تصدی مسئولیت مدیرکلی صداوسیمای مرکز سیستان و بلوچستان موجب رونق آنتن و افزایش ۲۲ درصدی میزان مخاطبان این شبکه استانی شد. آغاز پیش‌تولید سریال و تله‌فیلم در حوزه بوم و فرهنگ استان بعد از وقفه‌ای ۱۰ ساله، ساخت مجموعه مستند در حوزه اقوام و مذاهب و معرفی استان از دیگر اقدامات وی در مرکز سیستان و بلوچستان محسوب می‌شود. همکاری و هم‌افزایی با اقشار مختلف استان در برهه‌های گوناگون رنگ دیگری به فضای فرهنگی استان بخشید. جانشینی سازمان بسیج دانشجویی کشور نیز در کارنامه او دیده می‌شود. در متن حکم دکتر جبلی خطاب به معاون جدید امور استان‌های رسانه ملی آمده است: نظر به مراتب تعهد، تخصص و تجارب سازمانی، به موجب این حکم جناب‌عالی را به‌عنوان «معاون امور استان‌ها» منصوب می‌کنم. انتظار دارم با برنامه‌ریزی دقیق و پیگیری مستمر، اهداف و مأموریت‌های ذیل را محقق کنید: افزایش کمی و کیفی ضریب نفوذ رسانه ملی و جذب مخاطبان جدید در سطح کشور، استفاده بهینه از ظرفیت مراکز برای افزایش هم‌گرایی و انسجام ملی با عنایت به تنوع فرهنگی و قومیتی استان‌ها و ارتباط مستقیم و نزدیک با مردم و ظرفیت‌های اجتماعی، اقتصادی، گردشگری و... در همه بخش‌های کشور، بازمهندسی شبکه‌های استانی برای برخورداری از نظامی کارآمد، منسجم و حرفه‌ای، تعامل سازنده با نهادها و سازمان‌ها برای بهره‌مندی از منابع استانی و ارتقای برنامه‌های شبکه‌های استانی، کشف و پرورش استعدادهای نهفته استانی به‌ویژه جوانان مؤمن انقلابی برای رشد و ارتقای فرهنگ و هنر ایرانی- اسلامی، تحول در رویکرد، محتوا و سازوکارهای اجرایی معاونت امور استان‌ها و مراکز استانی در جهت هویت‌محوری و عدالت‌گستری، افزایش هم‌گرایی و انسجام ملی با عنایت به تنوع فرهنگی و قومیتی استان‌های کشور، طراحی سازوکارهای مناسب در جهت همکاری، هماهنگی و هم‌افزایی بیشتر مراکز استانی با یکدیگر و شبکه‌های سراسری، تولید محتوای فاخر با توجه به نیازهای مخاطبان و ارتقای کیفی تولیدات به‌منظور تعمیق اثرگذاری برنامه‌ها اتکای تولیدات مراکز به سند زیست‌بوم اختصاصی استان‌ها و کیفی‌سازی، چابک‌سازی و انعطاف‌بخشی اقتضایی ساختار تولید و پخش مراکز استان‌ها. لازم می‌دانم از تلاش‌ها و خدمات برادر گرامی جناب آقای عابدینی در طول تصدی این مسئولیت قدردانی کنم. از خداوند متعال، موفقیت روزافزون شما را در پیشبرد اهداف و آرمان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تحقق منویات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) مسألت دارم.

زاویه‌دید

آواز در دستگاه عشق به وطن!

در دنیای شاعرانه نزار قبانی، نیازهای معاصر بشری و نقد استبداد دیده می‌شود

سینا میرزایی
شاعر

در روز شعر و ادب فارسی و اهمیت موضوع ترجمه شعر به زبان‌های مختلف به بررسی نهضت ترجمه به‌ویژه شعر منطقه پرداخته‌ایم.

همواره فهم ظرافت‌های ترجمه شعر از هر زبانی در وهله نخست بسته به فهم زبان شعر و ریزه‌کاری‌ها و نازک‌کاری‌های زبانی است که در متن آن به کار رفته است، به همین دلیل مترجمی که خود شاعر باشد و زبان شعر را درک کند، توانایی ترجمه‌های شایسته‌ای دارد، پس شاعرانی که به ترجمه شعر روی می‌آورند با توجه به شناخت ظرایف ادبی و صور خیال، آثار زیبایی به جامعه ادبی معرفی می‌کنند. یکی از زبان‌هایی که امروزه در سطح دنیا شاعران توانایی دارد، زبان عرب است و همین عامل باعث شده مترجمان متعددی به ترجمه اشعار عربی روی آورند. به واقع شعر عربی یکی از ژانرهای مهم ادبیات عرب بوده که طی دوره‌های مختلف بر محتوا و شکل آن اثر گذاشته و آن را به روش‌های مختلف تغییر داده است. شعر عربی از اشعار قبل از ظهور اسلام در شبه جزیره عرب تا دوره‌های معاصر را دربرمی‌گیرد که با گذشتن از دوره‌های استعماری، سقوط اعراب، پرونده فلسطین، دیکتاتوری‌ها، موقعیت‌های اجتماعی و... به دستاوردهای امروز خود رسیده است.

شعر مقاومت

با توجه به وقوع جنگ تحمیلی در کشورمان، شعر شاعران مقاومت عرب مورد استقبال قرار گرفت و از شاعران بزرگ عرب آثار پرشماری ترجمه شد. در دهه شصت، موسی بیدج از شاعرانی بود که به ترجمه شعر مقاومت عرب پرداخت و با توجه به اشراف و سرودن شعر به زبان فارسی و عربی، ترجمه‌های ماندگاری از شاعران عرب خلق کرد. موسی بیدج سهم زیادی در ترجمه شعر عرب بخصوص ترجمه دفتر شعرهای نزار قبانی دارد و این ترجمه‌ها باعث شناخت هر چه بیشتر مخاطب از شعر قبانی شد. بخش‌هایی از اشعار نزار قبانی تاکنون توسط مترجمانی چون احمد پوری، مهدی سرحدی، رضا طاهری، موسی اسوار و رضا عامری به فارسی ترجمه شده است. یدا... گودرزی (شهاب) شاعر دیگری است که پس از سال‌ها شاعری و سرودن شعر در قالب‌های مختلف چون شعر سپید و نیمایی و غزل و مثنوی و چاپ چندین مجموعه شعر، به ترجمه اشعار شاعران بزرگ عرب چون نزار قبانی روی آورده است. یدا... گودرزی در کنار ترجمه شعرهای نزار قبانی به ترجمه شاعران بزرگ عرب چون محمود درویش و سعاد الصباح، غاده السّمّان و ... نیز پرداخته است. کتاب‌های جمهوری زنان (گزیده شعرهای نزار قبانی)، معبدی برای عاشقان جهان (گزیده شعرهای نزار قبانی)، آبی مایل به عشق (گزیده شعرهای نزار قبانی)، عشق تو پرنده‌ای سبز است (گزیده شعرهای نزار قبانی) و زنی در من قدم می‌زند (گزیده شعرهای نزار قبانی) مجموعه شعرهای این شاعر بزرگ عرب است که توسط یدا... گودرزی ترجمه شده است.

مسأله فلسطین و شعر سیاسی

نزار قبانی پس از رهایی از کار دیپلماسی فقط به شعر پرداخت و با شکست و عقب‌نشینی اعراب در مسأله فلسطین، از شعر عاشقانه به شعر سیاسی و شعر مقاومت روی آورد. نزار قبانی علاوه بر شاعری، دیپلمات بود و به کشورهای زیادی سفر کرد و همین امر باعث شد در شعر به فضاهای متنوع تصویری دست یابد. در شعر نزار قبانی نیازهای معاصر بشری، عشق، سیاست، نقد مدرنیسم و نقد استبداد در دنیای عرب دیده می‌شود و همین مسأله گستره مخاطبان شعر نزار قبانی را گسترده می‌کند. نزار قبانی از آن شاعران بزرگی که با اتکا به ایماژ و تصویر، فضایی جادویی می‌آفریند، به همین دلیل شعر نزار قبانی در ترجمه به هر زبانی، شعر بودن خود را از دست نمی‌دهد. نزار قبانی در تصویرسازی خیلی قدرتمند عمل می‌کند، تصاویر او موجز و به هر زبانی که ترجمه شود باز هویت شعری خود را حفظ می‌کند.

تصاویر این شاعر در عین حال بسیار عاطفی و حسی است و گودرزی در ترجمه‌های نزار قبانی از زبانی منعطف و عاطفی و حسی استفاده کرده است.

نگاه شاعر جهان عرب به اندیشه ایرانی

نزار قبانی در میان خوانندگان ایرانی اقبالی گسترده یافته و این نشان از همذات‌پنداری مخاطب ایرانی با آثار این شاعر خاورمیانه‌ای است. نزار قبانی در اشعارش دل‌بستگی خود را به عرفان ایرانی و اسلامی به تماشا می‌گذارد. قبانی دلباخته اندیشه‌های عطار نیشابوری و جلال‌الدین بلخی و متاثر از خیام است، او دلباخته عرفان ایرانی است. شعر قبانی سرشار از ارجاعات و بازگشت‌های تاریخی و تلمیحات ادبی است، او به حمله مغول و تاتار، اشاره‌ها دارد و از ویرانگری‌های آنان به ویژه هلاکو در شهرهای ایران و بغداد بسیار می‌گوید: نزار قبانی عاشق هنر ایرانی به ویژه فرش ایرانی است.

متن کامل

برش

غزه سروده‌ای پراحساس

او درباره فلسطین نیز سروده‌های پراحساسی دارد و درباره ستم‌های مکارانه که به این سرزمین شد اینگونه تلخ می‌سراید:

یک قوطی سار دین به نام «غزه»
دستمان دادند
و استخوانی خشک به نام «اریحا»
مسافرخانه‌ای به نام فلسطین
بی سقف، بی ستون
پیکری بی استخوان
و دستی بی انگشت
دیگر ویرانه‌ای برای گریستن نیست
یک ملت چگونه بگرید
هنگامی که اشک‌هایش را از او گرفته‌اند؟!
در سروده‌ای شورانگیز درباره فلسطین و مقاومت مردم و خیانت‌های سردمداران عرب می‌گوید:
آن قدر گریستم تا اشک‌ها تمام شد!
آن قدر نماز گزاردم تا شمع‌ها آب شد
آن قدر رکوع کردم تا توانم تهی شد
با تو از محمد (ص) پرسیدم
و از مسیح
ای معطر از بوی پیامبران!
ای نزدیکترین پل
میان زمین و آسمان!
ای قدس، ای گلدسته ادیان!
تو دخترک قشنگی هستی که انگشتانش سوخته
و چشمانش برافروخته
ای واحه سبز
که روزی پیامبر از آن گذر کرد،
خیابان‌هایت اندوهگین
و گلدسته‌هایت غمگین است.
ای قدس!
ای زیبایی محاصره شده در سیاهی!
ناقوس‌های کلیسای «قیامت» راچه کسی می‌نوازد
بامداد یکشنبه‌ها؟!
برای کودکان چه کسی هدیه می‌آورد
در پایان باید گفت گودرزی توانسته با ارائه ترجمه‌های موفق از نزار قبانی، پاسخ خوبی از مخاطبانش دریافت کند. زیرا این ترجمه‌ها به چاپ‌های متعددی رسیده‌اند.